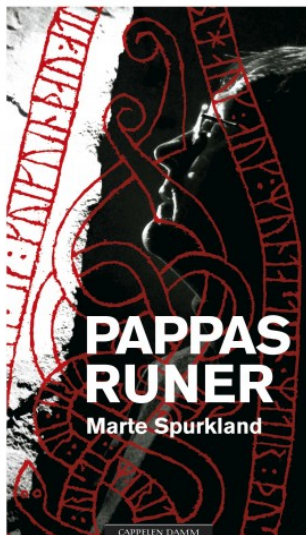

Pappas runer, hjernesvulst og død

ANMELDELSER

PETTER GJERSVIK

Medisinsk redaktør

Tidsskriftet

Marte Spurkland

Pappas runer

432 s, ill. Oslo: Cappelen Damm, 2019. Pris NOK 379

ISBN 978-82-02-59639-2

Terje Spurkland, en merittert runeforsker ved Universitetet i Oslo, fikk i 2017 påvist glioblastom. Han var da nesten ferdig med et manus om norske runer som trengte mer bearbeiding før det kunne utgis som en populærvitenskapelig bok for allmennheten. Men det ble ikke slik. Hjernesvulstens vekst og kroppens forfall gjorde det umulig.

Marte Spurkland, journalist, prisbelønnet forfatter og hans eneste barn, hadde alltid hatt et kjølig forhold til farens entusiasme for runer. Nå ble hun dradd inn i hans fortvilte kamp mot en sykdom med svært dårlig prognose. Hun tilbød seg å omarbeide manuset til en ny form, og fikk aksept og hjelp av faren til å gjøre det. Samtidig noterte hun ned sine egne observasjoner av farens sykdomsutvikling og deres møter med helsevesenet og sine egne refleksjoner om forholdet til faren og hans store lidenskap i livet.

Resultatet ble denne boken, en vakker, velskrevet og stilsikker bok. Den er ikke bare en skildring av et sykdomsforløp – en patografi – men like mye en ærlig og naken beskrivelse av tanker, frustrasjoner og fortvilelse et enebarn opplever ved å se sin kjære far, en stor, sterk og humørfyllt mann, langsomt forsvinne. Tross historiens ubønhørlige utgang er det likevel mye glede, beundring og takknemlighet, ja også humor, i teksten. Og i egne avsnitt, som elegant veksler med eller vever seg inn i pasienthistorien, får vi lesere en lærerik innføring i vårt tidligste skriftspråk. Runer ble brukt til så mangt, fra erklæringer om kjærlighet og sorg til hverdagslige beskjeder og formelle salgskontrakter. Runer og latin levde side om side i en toskriftkultur i nesten 300 år, og for et land i utkanten ble runeskriverne etter hvert brobyggere til en europeisk kultur.

Dette er en bok for mange. Her er det mye å lære for dem som behandler eller har omsorg for pasienter med alvorlig sykdom, inkludert pårørende, og for dem med interesse for språk, historie og litteratur. Boken anbefales på det varmeste.

Publisert: 9. november 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.20.0589
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juni 2026.